

УДК 657

Дем'янюк І.В.,
*ст. викладач кафедри фінансів і аудиту
Житомирський національний агроекологічний університет*

УПРАВЛІНСЬКИЙ АНАЛІЗ: СУТНІСТЬ, ОСНОВНІ СКЛАДОВІ АСПЕКТИ ТА РОЛЬ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ.

Історично склалось, що розвиток теорії і практики вітчизняного управлінського обліку, його зближення із зарубіжними урахуванням викликають необхідність перегляду традиційних уявлень і підходів до системи, управлінського обліку та економічного управлінського аналізу. Виділення самостійного управлінського обліку та аналізу дозволяє більш чітко управляти ресурсами і витратами, орієнтуючи їх на кінцеві результати: обсяг продукції, прибуток, маржу.

Управлінський облік і аналіз покликані вирішувати питання формування витрат, ефективності використання ресурсів, а також виробництва та реалізації продукції, проте кожен з них спрямований на кінцевий результат тільки в межах своїх об'єктів рішень. Тобто управлінський аналіз супроводжує управлінський облік, базується на його інформацією, забезпечуючи прийняття управлінських рішень. Це дає можливість при спільності цілей поглибити розгляд приватних питань і сприяє більш ефективному управлінню підприємством в умовах ринку.

Систему цілей управлінського аналізу можна представити таким чином:

1) оцінка місця підприємства на ринку даного товару: визначення організаційно -технічних можливостей підприємства; виявлення конкурентоспроможності продукції, місткості ринку;

2) аналіз ресурсних можливостей збільшення обсягу виробництва і продажів за рахунок кращого використання основних факторів виробництва: засобів праці, предметів праці і трудових ресурсів;

3) оцінка можливих результатів виробництва та реалізації продукції та шляхів прискорення цих процесів;

- 4) прийняття рішень по асортименту і якості продукції, запуску у виробництво нових її зразків;
- 5) вироблення стратегії управління витратами на виробництво за відхиленнями, за центрами витрат, центрам відповідальності;
- 6) визначення політики ціноутворення;
- 7) аналіз взаємозв'язку обсягу продажів, витрат і прибутку з метою управління безбитковістю виробництва.

На нашу думку, поява управлінського аналізу зумовлена поєднанням захисної реакції управлінських структур на посилення нестабільності зовнішнього середовища і надання їй розвитку рис турбулентності з новітніми інформаційними технологіями, які допомагають навіть невеликій управлінській структурі (підрозділу) сформуванню потенційно могутнього, аналітичного забезпечення ефекту

Управлінський аналіз - одна з найбільш важливих складових аналізу діяльності будь-якого підрозділу, що охоплює управлінські проблеми. Він являє собою економічний аналіз, адаптований до цілей і завдань конкретного управлінського підрозділу або організації.

Управлінський аналіз сприяє виявленню зв'язків між окремими об'єктами управління, правильному обґрунтуванню мети і доборові ефективного варіанта рішення. У процесі ухвалення рішення управлінський аналіз зменшує невизначеність вихідної ситуації і ризик, пов'язаний з вибором правильного рішення.

Управлінський аналіз завжди служить цілям управління як засіб обґрунтування управлінських рішень, удосконалення його методів визначається потребами управління. Управлінський аналіз сприяє вирішенню таких питань, як обґрунтування альтернатив управлінського рішення і відсіювання нераціональних, порівняння і вибір найкращих варіантів, аналіз очікуваних результатів. Основна мета аналітичної роботи, проведеної в системі управління земельними ресурсами, - підвищити ефективність функціонування земельних ресурсів у суспільстві.

У широкому сенсі об'єктами управлінського аналізу є всі бізнес-процеси землекористування, залежно від поставлених цілей і завдань перед системою управлінського аналізу, а також сама система управління земельними ресурсами в цілому.

Таким чином, від правильності та результативності внутрішнього управлінського обліку і аналізу залежить основний результат - прибуток,

Розробка та впровадження на підприємствах системи управлінського аналізу має базуватися на таких принципах:

- 1) управлінський аналіз виступає в єдності аналізу виробничих і фінансових показників для прийняття тактичних і стратегічних управлінських рішень щодо ефективного функціонування підприємства в ринкових умовах;
- 2) управлінський аналіз повинен бути комплексним, що передбачає вивчення економічної і технічної сторін виробництва, а також взаємозв'язку з ним соціальних і природних умов;

З) системність передбачає аналіз підприємства як цілісної системи.

Таким чином, можна визначити такі особливості управлінського аналізу:

- комплексне вивчення всіх сторін діяльності підприємства;
- інтеграція обліку, аналізу, планування та прийняття рішень;
- використання усіх доступних джерел інформації;
- орієнтація результатів на керівництво підприємства ;
- відсутність регламентації з зовнішньої сторони; • максимальна закритість

результатів аналізу з метою збереження комерційної таємниці.

Отже, управлінський аналіз розглядають як внутрішній аналіз процесів, що виникають в ході господарської діяльності економічного суб'єкта. У ролі функціональної підсистеми управлінського аналізу, що здійснює збір, обробку та надання даних, необхідних для оперативного управління і стратегічного планування, може виступати логістика.

Від точності одержуваних у процесі аналізу результатів залежить правильність і адекватність прийняття управлінських рішень.